

EEN FOSSIELE ZEE-EGEL MET ZIJN STEKEL

L. B. Bos

In keileem, afkomstig uit een dieprijoling te Bergum, vond ik op 12 sept. j.l. een vuursteen met een fossiele zeeëgel, die voor de helft uit het gesteente stak. Op zichzelf niets bijzonders: het vinden van een vuursteen met een of meer ingesloten fossiele zeeëgels komt wel meer voor. Het zijn wel interessante vondsten, die een plaatsje krijgen in de Verzameling, maar niet belangrijk genoeg om er mededeling van te doen in Grondboor en Hamer.

Bovengenoemde vondst maakt hierop een uitzondering, zoals uit het volgende moge blijken.

Door zacht tegen de vuursteen te kloppen viel de zeeëgel in zijn geheel uit z'n vuursteen graf. Het verkieselde exemplaar, door mij gedetermineerd als *Ananchytes sulcatus*, bleek bijzonder gaaf te zijn: zowel de 5 dubbele rijen ambulakraalplaatjes, met de gepaarde openingen voor het doorlaten der ambulakraalvoetjes, als de 5 dubbele rijen interambulateraalveldjes waren prachtig bewaard gebleven. Dit in tegenstelling met de vele "naakte" zeeëgels, die slechts de 5 dubbele rijen ambulakraalveldjes vertonen.

Maar de grote zeldzaamheid van de vondst bleek me pas, toen ik de ontstane holte in de vuursteen onder de loupe nam: deze was bezet met een wirwar van centimeterlange, witverkieselde, naaldvormige stekels, dit niet met de bekende knotsvorm, zoals men ze in een of ander boek ziet afgebeeld van een der *Cidaris*-soorten en zoals men ze ook wel als holten in vuurstenen kan aantreffen. Op de wand van de vuursteenholte laten zich niet alleen de door de hamerslag afgebroken plaatjesrijen duidelijk onderscheiden, doch de ambulakralen laten ook de gepaarde millimeterlange "huisjes" zien, die het levende dier hebben gediend voor het doorlaten der watervoetjes.

Het is duidelijk, dat alleen dan, wanneer de gestorven zeeëgel direct na z'n dood in zijn geheel wordt ingesloten door een kiezelzuurrijk medium, de voorwaarde is geschapen, dat het fossiel met stekels en al kan worden bewaard.